

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **B. R.**, zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Brno, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 6. 2004, č. j. 15 Az 626/2003 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 2. 2003, č. j. OAM-132/VL-07-04-2003. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen zákon o azylu). Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Konkrétně pak namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku spočívající v tom, že nesplňuje

důvody pro udělení azylu podle § 12 a podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka se totiž ve své vlasti dostala do velmi tíživé životní situace, neboť neměla práci a zadlužila se. Ze strany věřitelů jí pak bylo vyhrožováno a stěžovatelka v obavě, že jí nebude poskytnuta pomoc od státních orgánů, opustila Mongolsko. Z uvedeného je podle ní tak zřejmé, že nebyly dány podmínky pro zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Dále stěžovatelka žalovanému vytýká, že při zjišťování skutkové podstaty porušil zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost; namítá totiž, že žalovaný porušil § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Jeho rozhodnutí také považuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V neposlední řadě se domnívá, že krajský soud nedostatečným způsobem zkoumal rozhodnutí žalovaného pokud jde o neudělení azylu z humanitárního důvodu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se ke kasační stížnosti s ohledem na její obsah vyjadřovat nebude, a odkázal na správní spis. Pokud jde o odkladný účinek, tak jeho přiznání nepodporuje.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka namítá jednak nedostatek skutkových zjištění, a to správním orgánem i soudem, porušení zákona při zjišťování skutečného stavu [§ 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.] a nezákonnost, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 11. 1. 2003 žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že do České republiky přijela v květnu 2002 za prací. Při pohovoru k důvodům své žádosti stěžovatelka zopakoval, že přijela do České republiky vydělat peníze. Rovněž sdělila, že v Mongolsku jiné, než ekonomické, potíže neměla. Žalovaný pak žádost stěžovatelky zamítl jako zjevně

nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Proti tomu podala stěžovatelka žalobu, kde namítala, že si je vědoma toho, že důvody, pro které o azyl žádá, neodpovídají zcela přesně podmínkám stanoveným v § 12 zákona o azylu. Proto soud požádala o posouzení možnosti udělení humanitárního azylu s ohledem na její tíživou životní situaci. Krajský soud její žalobu napadeným rozsudkem zamítl a v odůvodnění uvedl, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, neboť stěžovatelka skutečně neuvádí žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Pokud jde o neudělení azylu z humanitárního důvodu, tak krajský soud poukázal na to, že správní orgán rozhodl na základě svého správního uvážení, jehož rozsah nenáleží soudu přezkoumávat, tím méně může soud humanitární azyl udělit, jak to stěžovatelka v žalobě požaduje.

Prvotní jsou námitky týkající se nedostatečného zjištění skutkového stavu žalovaným, neboť jen na základě úplného a řádného zjištění všech rozhodných skutečností lze stavět právní závěry o naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu. Touto námitkou se však Nejvyšší správní soud nemůže s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. zabývat, neboť ji stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ačkoli tak učinit mohla; kasační stížnost je v tomto bodě nepřípustná. Naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak nebylo shledáno.

Stěžovatelka dále namítá důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v přecházejícím řízení. Konkrétně se domnívá, že žalovaný nesprávně aplikoval § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a rovněž pochybil, když jí neudělil azyl z humanitárního důvodu.

Při hodnocení důvodnosti této námitky Nejvyšší správní soud vycházel z příslušných ustanovení zákona o azylu. Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu umožňuje žalovanému zamítnout žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Podle naposled citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatelka v průběhu správního řízení ani řízení před soudem nikdy neuvedla, že by byla v Mongolsku jakkoliv pronásledována, natož pro některý z citovaných důvodů. Naopak veškeré její důvody, které pro odchod z Mongolska a žádost o azyl v České republice během správního a soudního řízení uvedla, odrážely její neuspokojivou ekonomickou situaci. Nejvyšší správní soud má tak za to, že ekonomické problémy byly hlavním a jediným důvodem jejího odchodu a žádosti o azyl v České republice. Nelze proto než v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu (např. rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, kde soud uvedl,\ že *ekonomické problémy žadatele o azyl v zemi původu, nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu* nebo rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, kde bylo vysloveno, že *obtíže žadatele o azyl stran obživy či možností seberealizace nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické)* konstatovat, že krajský soud i žalovaný postupovaly zcela v souladu se zákonem.

Namítá-li pak stěžovatelka, že žalovaný pochybil, když jí neudělil azyl podle § 14 zákona o azylu, nelze s ní ani tentokrát souhlasit. Posuzování žádosti o udělení azylu

ministerstvem se sestává z řady procesních a materiálních hledisek obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také souslednosti. Pokud totiž v řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení – zamítne žádost, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona. Tento důvod však žalovaný vůbec nebyl povinen zkoumat. Žalovaný správně zjistil, že stěžovatelka neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být pronásledována z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a zamítl její žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Zabýval-li se pak i posouzením toho, zda stěžovatelka splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, stalo se tak nad rámec zákonné povinnosti, aniž by to však mělo jakýkoli vliv na věcnou správnost vydaného rozhodnutí.

Nad rámec výše uvedeného lze pak poukázat na to, že udělení tzv. humanitárního azylu je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem, případně zda se nedopustil libovůle. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak nebyl shledán.

Stěžovatelka dále namítá, že krajský soud pochybil, když nedostatečným způsobem přezkoumal rozhodnutí žalovaného, pokud jde o neudělení azylu z humanitárního důvodu. Ani s touto její námitkou nelze souhlasit, neboť jak vyplynulo ze soudního spisu, krajský soud se v napadeném rozsudku touto námitkou stěžovatelky řádně zabýval. Sice poměrně stručně, avšak zcela správně poukázal na charakter humanitárního azylu a zásadní nemožnost jeho soudního přezkumu, natož udělení. Nejvyšší správní soud tak se způsobem přezkumu provedeného krajským soudem zcela souhlasí a považuje jej za dostatečný. Za této situace nebyl postup soudu v rozporu se zákonem a nedošlo k naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

č. j. 2 Azs 475/2004 - 48

V Brně dne 20. července 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu